

Arbitrair, voor de arbiters van nu en morgen

*Verschijnt op elke **2e maandag** van de maand*

nummer 1 14 september 2026

Behandeling van ontvangen spelregelvraagstukken voor:

elke bridger, bridgeclub en district die ook na een onregelmatigheid graag zien dat spelers en arbiter van het spel en van elkaar blijven genieten

www.bridgeservice.nl service voor spelers, arbiters, gebruikers van het Rekenprogramma (VraagHoekje) en clubs
Mail voor rekenprogramma-problemen naar: liesbethvanhoek@gmail.com
en voor alle andere zaken naar: rob.stravers128@gmail.com
een team van specialisten staat klaar om elk mogelijk bridge/club/spelregelvraagstuk te helpen oplossen

Gepland

Examenperioden voor de Praktijk Arbiter Pas

Versie	Tijdvak	Basis
1e	Nu tot 30-9-'26	Spelregels 2017
2e	1-1-'27 t/m 31-1-'27	Spelregels 2017
3e	1-8-'27 t/m 30-9-'27	***Spelregels 2027***

Arbitrair, elke 2e maandag van de maand: 14 september

PA Herhaling, elke 4e maandag van de maand: 28 september

'2027-Nieuwe Spelregeltoets' : medio 2027
voor alle liefhebbers, uitsluitend ter lering ende vermaeck

Ook deze maand vinden nog Praktijk Arbiter examens plaats en ontvangen we leuke reacties van geslaagde giganten!

Het is, met de aangeleverde materialen en ondersteuning van jullie kant, een mooi traject geworden. Ik had een geweldige mentor aan Ed! Gisteren hadden we al een bridgemiddag op de club en kon ik mijn nieuwe status meteen al inzetten. Ik kon de overtreding soepel rechtzetten. Dat geeft een goed gevoel.

Dank voor de ondersteuning en fijn dat ik scherp kan blijven met de maandelijkse arbiteroefeningen.

Inhoud

Vragen en reacties uit de (soms harde) praktijk

02 Herhalingsoefeningen exclusief voor geslaagde Praktijk Arbiters?
04 Omgaan met biedfout
06 Verzaking
08 Ontvangen reacties (met suggesties) op luchtig zinnetje op gidsbriefjes
09 Foutje van de WL
11 Tussen zorgeloos en normaal

Vragen en reacties uit de (soms harde) praktijk	
	
Onze antwoorden staan standaard op de volgende pagina, zodat je eerst op geheel eigen kracht jouw rechtzetting kunt vaststellen. **We houden van transparantie** Als we binnen ons vaste team een verschil van inzicht hebben over het antwoord of de rechtzetting, geven we in die gevallen ook onze gedachtewisseling.	
	Ons vaste team Ciska Zuur, Ron Jedema, Siger Seinen, Dennis Stuurman, Martijn Verstraelen en Rob Stravers Rob.stravers128@gmail.com

Herhalingsoefeningen exclusief voor geslaagde Praktijk Arbiters?

Een paar clubleden gaan in oktober de cursus Arbiter volgen bij de Bridgebond. Nu lees ik dat jij met ingang van september aan de geslaagde Praktijk Arbiters Herhalingsoefeningen toestuurt. Ik ben zelf ook arbiter op de Bridgeclub en zou het heel prettig vinden als wij die ook krijgen.

Rob:

Alle giganten die kiezen voor de Praktijk Arbiter-pas gaan – exclusief – automatisch 'op herhaling'.

Giganten die pakket A ontvangen, zoals jij, blijven uiteraard op de 2e maandag van de maand Arbitrair ontvangen. Feitelijk is dat ook een stukje herhaling. Ons antwoord geven we standaard op de volgende pagina, zodat je zonder 'ruis' eerst je eigen oordeel kunt vormen.

Maar… daar voeg ik graag aan toe, dat uitsluiting volledig tegen mijn gevoel ingaat.

Daarom stellen we ons Praktijk Arbiter examen open voor elke bridger met spelregelkennis/-ervaring. Ook voor degenen die liever een arbitercursus volgen/volgden van de NBB en wel of niet het NBB-examen deden.

En elke gigant die de Praktijk Arbiter Pas verwerft, met of zonder onze cursus, plaatsen we graag op de verzendlijst 'Op Herhaling'.

De kennis en vaardigheden die wij met onze cursus en praktijktrainingen aanreiken, en met het examen toetsen, wijken namelijk sterk af met die van de NBB-cursussen. En datzelfde zal gelden voor onze Herhalingen.

- Vrijwel alle problemen, ethische, technische en vooral ook communicatieve, die aan de bridgetafel kunnen ontstaan, maken deel uit van onze les- en examenstof.
- Vaardigheid in het gebruik van alle mogelijke middelen, analoog en digitaal. Internet en mobieltjes/tablets/laptops zijn ook toegestaan tijdens het examen.

- Inzicht in de verschillende arbitrale scores en het invoeren daarvan (bridgemate / rekenprogramma).

- Géén behandeling van de verschillende formules waarmee de rekenprogramma's rekenen. Alleen hoe de juiste gegevens moeten worden ingevoerd.

Omgaan met biedfout

Biedverloop (allen kwetsbaar):

West	Noord	Oost	Zuid	
	1SA	2♣		2♣ gealerteerd: Landy, majors.
			2♥	2♥ als Jacoby, relay
pas	2♠			2♠ gealerteerd: relay
		pas	3♠*	
pas	pas	pas		

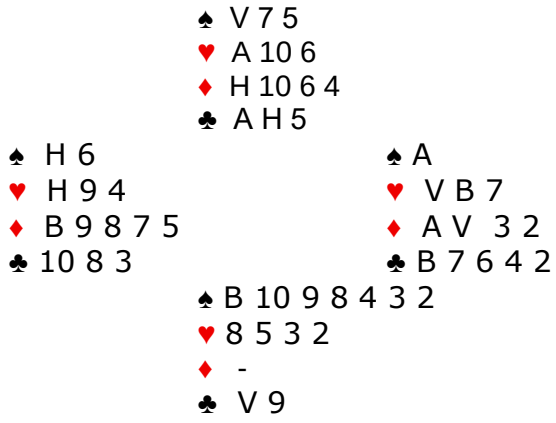

* Zuid gaf na afloop van het spel aan, slechts 3♠ geboden te hebben omdat hij ervan uitging dat oost minstens een 4-kaart schoppen meldde met zijn gealerteerde 2♣-bod.
Het resultaat was 3♠C. De meeste NZ-paren speelden 4♠-1.

Mijn vragen:

1. Moet oost op enig moment aangeven, dat het alert van zijn partner niet de weergave is van zijn hand? (OW spelen Landy, maar Oost was dat vergeten, en gaf dat later ook toe). En zo ja, op welk moment?
2. Heeft Zuid, na de uitleg dat 2♣ geen Landy is maar klavers belooft, het recht, zijn bod aan te passen?
3. Nu komt de biedfout van OW goed uit voor NZ. Maar stel, dat 4♠ een laydown is en iedereen 10 slagen maakt? Wat moet de arbiter dan doen als dus pas achteraf blijkt dat de gegeven uitleg van het 2♣-bod niet juist was?

Na het spel gaf West aan, dat hij de 2 klaveren juist had gealerteerd. Alleen Oost had zich vergist (Oost/ West spelen Landy Majors bij Kwetsbaar en Dont bij niet kwetsbaar).

Noord gaf na de 1e slag aan, dat Oost geen 4 kaart schoppen kon hebben na het zien van dummy en beide spelen bij. Verder ging het spel door. De leider was wel van slag door foute bieding.

Oost heeft nagedacht om na de bieding door te geven dat uitleg P niet juist was. Maar daarmee zou hij ook ongeoorloofde informatie doorgeven aan zijn partner. Daarom eind van het spel.

Wat is jullie oordeel?

Rob:

Mijn antwoorden:

1. Een biedfout is in de regel geen overtreding. Die hoef je nooit te melden. *Meestal meldt je partner dat na afloop, als door die fout veel punten verloren gaan* ☺.

   Als je moet tegenspelen mág je die fout ook niet melden; want daarmee help je je partner! Wordt de vergisser dummy, dan zien de tafelgenoten meteen dat er wat aan de knikker is, en wordt de vergisser leider… dan mág hij zijn fout melden, maar dat is hij zeker niet verplicht! Ook na afloop van een spel hoef je je biedfout niet te melden!
2. Na een verkeerde uitleg mag de WL alleen de laatste tegenstander die een bieding deed het recht geven het bieden te hervatten met het wijzigen van die pas. Daar is echter geen sprake van. De uitleg was volkomen correct ☺.
3. De uitleg was dus volkomen correct, alleen oosts bod was verkeerd. ***Het enige waar de arbiter op moet letten*** is of oost geen gebruik maakt van de ongeoorloofde informatie van wests uitleg. Oost moet verder bieden alsof partner west de uitleg gaf die hij verwachtte!!! Omdat west alleen maar paste, en oost dacht dat hij had verteld wat hij had… zie ik geen overtreding.

Ciska:

Weinig aan toe te voegen:

1) Oost vergist zich en het allerbelangrijkste is: de uitleg van west was correct. oost mag geen gebruik maken van het feit dat west hem fijntjes wijst op zijn vergissing
2) Het laatste bod mag na VERKEERDE UITLEG eventueel terug en dat zou na afloop van de bieding noord geweest zijn. Máár er was geen verkeerde uitleg.
   Mocht oost het voor het spelen eerlijk opbiechten dat hij zich vergist heeft, dan mogen N en Z die info gebruiken tijdens het afspelen.
3) Niks, er is geen overtreding.

Nabrander: waarom zou Z **vrijwillig** 4♠ bieden met de goede kennis? Preëmpten tegen je eigen sterke partner?
Als OW 4♥ hadden geboden, zou ik het ook doen, maar vrijwillig?
Maar okay, zuid had dat mogen doen.

Verzaking

Op spel 24 werd verzaakt.
West speelt 4♥.

	♠ 9 6 4 ♥ V 9 ♦ V 10 6 2 ♣ 8 6 5 4	
♠ 10 ♥ A B 10 6 2 ♦ B ♣ A B 10 7 3 2		♠ H V B 8 7 5 ♥ H 5 3 ♦ H 9 4 ♣ H
	♠ A 3 2 ♥ 8 7 4 ♦ A 8 7 5 3 ♣ V 9	

De leider speelde in de 6e slag dummy's ♠H voor, tegenstander zuid ♠A, getroefd door leider west, terwijl hij de secce ♠10 had…

Vanwege de verzaking en het benadelen van de tegenstanders meende ik een arbitrale score toe te passen. 100 % voor NZ.

Hoe had ik dit anders kunnen/moeten doen? Ik vraag dit vanwege het feit omdat ik volgens de spelers een G+ G - zou moeten geven. Ook heb ik art 64 C1 bekeken.

Ron:

Vooraf twee belangrijke aandachtspunten:

Je kunt twee dingen doen:
- een kunstmatige arbitrale score (60, 50 0f 40%), óf
- een vervangende score, al dan niet gewogen

Maar in geen geval 100%.

Goede spelers zijn lang niet altijd goede arbiters. Probeer altijd zo goed mogelijk te bepalen welke score correct zou zijn bij dit verloop en deze overtreding.
G+ en G- gebruik je uitsluitend als je geen 'normale' score kunt vaststellen.
Bij een voldongen verzaking worden over het algemeen slagen overgedragen, en als dat niet voldoende compensatie is, worden meer slagen overgedragen. In géén geval een G+ of G-.

Rob: Dit, door Ron, gezegde hebbend, even op een rij:

West speelt 4♥:

	♠ 9 6 4 ♥ V 9 ♦ V 10 6 2 ♣ 8 6 5 4	
♠ 10 ♥ A B 10 6 2 ♦ B ♣ A B 10 7 3 2		♠ H V B 8 7 5 ♥ H 5 3 ♦ H 9 4 ♣ H
	♠ A 3 2 ♥ 8 7 4 ♦ A 8 7 5 3 ♣ V 9	

Slag

1	uitkomst ♦2, dummy oost ♦H, voor zuids ♦A.
2	zuid speelt ruiten terug, getroefd met ♥2 door leider west.
3	wests ♥6 naar ♥H.
4	dummy's ♥3 naar ♥B, gewonnen door noords ♥V.
5	noords ♣4 voor dummy's ♣H.
6	Dummy's ♠H, zuid ♠A, getroefd door leider west met ♥6 ***Verzaking!***
7	♥10, haalt zuids laatste troefkaart op.
8-10	♣A (zuids ♣V valt), ♣B en ♣10
11	♠10 naar dummy's ♠B
12-13	Dummy's laatste twee hoge schoppenslagen.

Leider west won de 6e slag met de kaart waarmee hij verzaakte. Na zijn verzaking won hij nog minstens een slag. Hij verloor alleen de 1e en de 4e slag.

Volgens artikel 64A: automatische overdracht twee slagen, dus
in plaats van 4♥+1: 4♥-1.

Deze automatische overdracht van twee slagen is het minimum. De WL moet deze rechtzetting verzwaren als het resultaat zónder deze verzaking 4♥-2 was geweest of erger.

En als het resultaat zónder verzaking ook 4♥-1 zou zijn? Dan heeft de verzakende partij geluk!

En als de verzakende partij zichzelf door een verzaking benadeeld? Denk aan het beroemde voorbeeld van een tegenspeler die in een gedoubleerd 7♠-contract een slag troeft met zijn ♠A, terwijl hij kon bekennen… Dan heeft de verzaker grote pech. De WL mag niet op eigen gezag een rechtzetting afzwakken…

Stel nu dat de tegenspelers menen dat ze zonder verzaking het 4♥-contract minstens 2 down hadden gespeeld. Dan moet je vaststellen wat het resultaat was geworden zónder verzaking.

Wat zou het resultaat zijn zonder verzaking?

Dan had zuid de 6e slag gewonnen en zitten de volgende kaarten nog in het spel, met zuid aan slag:

	♠ 9 6 ♥ ♦ V 10 ♣ 8 6 5	
♠ ♥ A 10 ♦ ♣ A B 10 7 3		♠ V B 8 7 5 ♥ 5 ♦ 9 ♣
	♠ 3 2 ♥ 8 ♦ 8 7 5 ♣ V	

Ongeacht welke kaart zuid nu voorspeelt; leider west zal die slag winnen waarna hij niets anders kan doen dan (eerst) zijn hoge harten en klaveren spelen. Ook dan zijn alle volgende slagen voor leider west.

- Zónder wests verzaking hadden OW 4♥C genaakt; -420 voor NZ.
- Mét verzaking en ***automatische aanpassing*** is de arbitrale score OW 4♥-1 (4♥+1 minus de twee overgedragen slagen) en noteren NZ +50.
- Dat betekent dat NZ niet zijn benadeeld door de verzaking en +50 blijft staan.
- Die +50 blijft óók staan als de leider zónder verzaking eveneens één down was gegaan. Want ook met '50+ na verzaking en slagenoverdracht' hebben NZ geen nadeel door de verzaking als ze zonder verzaking ook +50 hadden gewonnen.

- **Maar…** als de leider zónder verzaking -2 was gegaan, en door de verzaking een overslag maakt, waardoor de arbitrale score 4♥-1 zou worden, dán had je, conform artikel 64C, het resultaat moeten aanpassen naar 4♥-2.

Ontvangen reactie op een 'luchtig stichtend woord' op loopbriefjes

Hi Rob,

Ik las in je Nieuwsbrief voor de arbiter de volgende spreuk:

'*Laat eerst alle kaarten spreken en neem pas het laatste spel zelf het woord*'

Ik neem aan dat dit moet zijn:

- Laat eerst alle kaarten spreken en neem pas **na** het laatste spel zelf het woord

Hier nog een paar:
- Als je een bridger tegenkomt zonder glimlach, schenk hem dan de jouwe
- Hoffelijk gedrag levert sneller een lach
- De kortste afstand tussen twee mensen is een glimlach
- Onwetendheid leidt vaak tot ergernis aan de bridgetafel!
- Goede bridgers kennen in de eerste plaats hun eigen zwakheden
- Respect voor anderen is respect voor jezelf

Ik zet deze spreuken en nog veel meer van dit soort altijd op de loopbriefjes.

Dat leidt niet zelden tot een glimlach en positieve reacties.

Met vriendelijke groet, Adrie Bouwmeester.

Foutje van de WL

We hebben deze week de openingsdrive van het nieuwe bridgeseizoen gespeeld. We zaten aan tafel en na het eerste spel toonde de bridgemate 0 -0 aan.

Ons commentaar aan tafel "wat leuk, we spelen een keer butler"

Ons (tegen)spel en bieden natuurlijk aangepast op de butlertelling.

Na afloop van de avond kwam de uitslag in procenten. Commentaar van de wedstrijdleider: butler was een vergissing en nu is het omgezet. Achteraf bleek dat 2 paren wel op de hoogte waren van de vergissing.

Ik vroeg de WL of dit niet gecommuniceerd had kunnen worden. Zijn commentaar "had je maar moeten vragen".

Mijn vraag aan jou: Kan dit gewoon zo gedaan worden? Ik wil de uitslag niet teruggedraaid hebben, maar ik voel met niet serieus genomen.

Rob:

Ik kan mij voorstellen dat door de mogelijke hectiek na het ontdekken van die fout en het herstel daarvan, de WL vergat de spelers direct te informeren. En/of op dat moment ervan uitging dat de spelers die fout niet nu al konden zien. Maar dat betekent niet dat hij dat niet had moeten doen.

Mijn advies aan deze WL: neem je eigen verantwoordelijkheid; het is geen schande om een fout te maken, dat hoort bij dit mooie werk. Geef gewoon toe dat je dat je per ongeluk de zitting hebt opgestart met de butlertelling, en dat je dat hebt hersteld, waardoor voor alle spellen de percentageberekening geldt!

Toegift: tip voor jou

'Beschouw' wat plaatsvindt of is gezegd, zónder dat te zien als een oordeel over jouw persoon. Je geeft anders juist degenen die nog wat moeten groeien in hun communicatievaardigheid veel te veel macht over jouw gevoel.

Ron:

Dat je je niet serieus genomen voelt, kan ik me voorstellen. Ik weet niet welke opleiding deze WL genoten heeft, maar voor een speler is er een groot verschil tussen een paren- en een butlerwedstrijd. Op die manier kun je een uitslag niet serieus nemen als er geen rekening wordt gehouden met de wijze van scoren. Zeker omdat er spelers waren die wel op de hoogte waren, is hier gewoon sprake van competitievervalsing en zou die hele zitting moeten vervallen.
De opmerking dat je dan maar had moeten vragen slaat natuurlijk nergens op. De WL moet spontaan tegenover de hele zaal melden wat er fout is gegaan en hoe het opgelost wordt.

Tussen 'zorgeloos' en 'normaal'

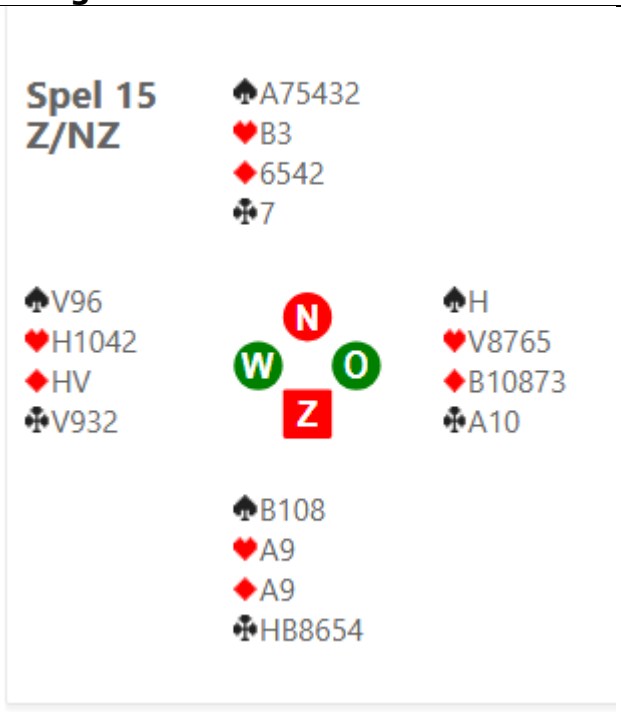

Noord is leider in 4♠.
In slag 11, dus nog 3 slagen te gaan, speelt tegenspeler west ♣V voor.
Noord claimt, zonder nadere uitleg.

West heeft nog twee klavertjes en ♠6; noord ♠754.

West accepteert de claim niet omdat hij nog ♠6 heeft en noord niet heeft verteld hoe hij de laatste drie slagen zou spelen.

Als noord de laatste drie slagen wint is het resultaat: 4♠C.

- Alle spelers zijn het erover eens dat noord geen uitleg heeft gegeven over zijn speelwijze.
- Ook gaf noord toe, vergeten te zijn dat er nog een troef in zit.

Er zijn verschillende meningen over wat gedaan zou moeten worden.

Artikel 70 hierover: 'De wedstrijdleider stelt het resultaat op het spel voor beide partijen zo billijk mogelijk vast, maar elk twijfelachtig punt in verband met het opeisen of afstaan dient in het nadeel van de eiser te worden beslist.'
Als de tegenpartij nog een troef heeft, moet de WL aan de tegenpartij nog een of meer slagen toekennen indien voldaan wordt aan elk van de volgende drie voorwaarden:
Lid C:

1. De eiser maakte geen melding van de troef bij tegenspeler: dat was hier het geval.
2. Het is aannemelijk dat de eiser op het moment van zijn claim vergeten was dat de tegenpartij nog een troef had: dat was hier het geval.
3. Bij een `normale` speelwijze zou met die troef nog een slag gemaakt kunnen worden.

En om lid C punt 3 gaat de discussie.
Wat is `normaal`?

Volgens de uitleg is ‘normaal’ een speelwijze die zorgeloos of minder goed zou zijn, rekening houdend met het niveau van de betrokken speler), maar die uitleg laat ruimte voor verschillende interpretaties.

> Stel, Noord zou niet ♠754 hebben, maar ♠987. Dan zou 100% duidelijk zijn dat de vergeten ♠6 nimmer een slag zou kunnen worden. En zou het oordeel m.i. zijn: 4♠C, met het advies aan de ‘claimant’, voortaan een heldere uitleg te geven over de te volgen speelwijze.

Ik vroeg twee ervaren spelers naar hun oordeel.

Uiteindelijk heb ik als WL geoordeeld, dat OW van de laatste drie slagen er één krijgen. Dus: 4♠-1.

De discussie ging over…het is logisch dat Noord laag troeft en vervolgt met ♠7. Anderzijds: volgens art 70: ‘elk twijfelachtig punt in verband met het opeisen of afstaan dient in het nadeel van de eiser te worden beslist’…

Wat is jullie wijze oordeel?

Rob:

Ik kies voor een zorgeloze voortzetting: aftroeven met de kleinste troef en daarna mijn op één na kleinste troef voorspelen. Waarom níét? De hoogte maakt immers niet uit, want alle troeven zijn toch al uit het spel…

Ciska:

Er is jaren geleden een uitspraak van de WEKO geweest dat je (vermeende) overgebleven troeven van boven af speelt.
Bij aftroeven daarentegen is de neiging om de laagste te spelen.

Hier geldt het eerste, dus de 7, dus 4♠C.

Ron:

Een bepaalde volgorde is bij ons niet voorgeschreven, dus ook al klinkt het logisch, introeven met de laagste troef en troef trekken met de hoogste zou Noord hier helpen, maar dat is niet voorgeschreven. Als Noord denkt dat hij alle resterende troeven heeft, maakt het niet uit in welke volgorde hij zijn troeven speelt. Dan kan hij rustig slag 11 introeven en in slag 12 de 4 of de 5 spelen, die vervolgens door west wordt genomen. Het is in ieder geval geen onlogische volgorde, want alle troeven van noord zijn voor hem gelijkwaardig. Jammer maar helaas: 4♠-1.

Dennis (lid van de Weko):

Beste allen,

De Weko heeft geen volgorde voorgeschreven waarin de overgebleven kaarten worden gespeeld. Dus met twee troeven over is er bij een claim geen volgorde die standaard wordt toegepast. De wedstrijdleider moet de claim dus op geldigheid toetsen op basis van het criterium 'normaal', wat inhoudt dat dit zorgeloos of minder goed kan zijn (en daarmee soms inferieur).

Uiteraard oordeelt de wedstrijdleider dat de leider met troef Aas en troef 2 over de Aas zal spelen in slag 12, maar het wordt al gauw mistig. Van Aas-Heer kun je zowel de Aas als Heer spelen. Dat is random. Met Aas-Vrouw en je weet dat de Heer eruit is zul je ook de Vrouw kunnen spelen. Bij lagere kaarten wordt het onduidelijk. Als iemand geen idee meer heeft dat er nog een troef in zit, zal hij twee troeven in elke volgorde kunnen spelen. In jullie geval – met troef 7 en 5 over – kan hij dus best eerst de 5 spelen.

Ik schreef een tijd geleden al: bij een online wedstrijd speelde een speler in slag 12 van troef Vrouw en 4 over de 4 na, omdat hij wist dat alleen troef Heer buiten zat. Als zijn aanname verkeerd was en alleen troef Boer nog buiten was dan zou hij dus een slag verloren hebben. Het kan niet zo zijn dat hij bij een claim in slag 12 deze slag niet zou verliezen. Dit is een bewijs dat een speler met twee troeven over (waarvan hij denkt dat ze even hoog zijn) best de laagste kan spelen.

Rob:

Met verschillende rechtzettingen binnen ons WL-team geven we Dennis als lid van de Weko de beslissende stem.
Dus zijn we het eens met het besluit van de vragensteller: 4♠-1.
